

POSTANOWIENIE

Dnia 7 maja 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Prusinowski

w sprawie z powództwa Z. S.
przeciwko H. sp. z o.o. w T. dawniej S. sp. z o.o. w T.
o zadośćuczynienie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 7 maja 2019 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego w P.
z dnia 19 grudnia 2017 r., sygn. akt VII Pa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 19 grudnia 2017 r. Sąd Okręgowy w P. po rozpoznaniu sprawy z powództwa Z. S. przeciwko S. Sp. z o.o. w T. o zadośćuczynienia w uwzględnieniu apelacji pozwanej od wyroku Sądu Rejonowego w P. z dnia 11 lipca 2017 r. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że oddalił powództwo.

Sąd Rejonowy uznał, że doszło do naruszenia dobrego imienia powoda poprzez sporządzenie przez pełnomocnika pozwanej pism procesowych, bowiem pozwana zgodziła się na rozpowszechnienie i upublicznienie informacji dotyczących tego, że powód jest chory psychicznie, uzależniony od alkoholu i narkotyków, że pochodzi z patologicznej rodziny, w której rodzice znęcali się nad nim psychicznie i fizycznie, a także przedstawiających powoda "w bardzo złym świetle" w zakresie oceny jego osoby i działalności. Zdaniem Sądu drugiej instancji powód nie wykazał, że doszło do naruszenia jego dobra osobistego w postaci

dobrego imienia i w jakim zakresie. Sąd Rejonowy nie uwzględnił bowiem kontekstu, w którym przedmiotowe sformułowania zostały użyte i nie rozważył ich znaczenia w okolicznościach sprawy. Sąd Okręgowy wskazał, że dane dotyczące stanu zdrowia powoda, jego relacji rodzinnych, przebiegu leczenia, okresu leczenia pochodzą z historii choroby dołączonej przez powoda do akt spraw toczących się z jego udziałem, mogły mieć na celu ochronę prawa pozwanej, dotyczyły bowiem okoliczności ze sprawą związanych i nie wykraczały poza normy obyczajowe przyjęte przy formułowaniu tego rodzaju pism.

W pozostałym zakresie ocena sądów *meriti* była zgodna. Przyjęły one, że roszczenie powoda w zakresie zadośćuczynienia z tytułu ujawnienia przez pozwaną treści ugody zawartej przez strony przed Sądem Okręgowym w P. w sprawie VI P [...] nie zasługiwało na uwzględnienie. Żaden z dowodów nie wykazał bowiem kto i kiedy miał rozpowszechniać informację o treści ugody. Sądy uznały, że pozwana udzielając M. w T. informacji dotyczącej kwoty przekazanej powodowi tytułem ugody, działała zgodnie z obowiązującymi przepisami i nie naruszyła w ten sposób klauzuli poufności zawartej w treści ugody. Informacja ta miała bowiem znaczenie dla ustalenia kryterium dochodowego powodowa w rozumieniu art. 8 ustawy o pomocy społecznej, celem rozpoznania jego wniosku o przyznanie prawa do świadczenia.

Skargę kasacyjną oparto na naruszeniu prawa materialnego: art. 300 k.p. w zw. z art. 11¹ k.p. i art. 120 k.p. oraz 23 k.c. i 24 k.c. w zw. z art. 415 k.c. i art. 416 k.c. w zw. z art. 445 § 1 k.c. oraz 448 k.c., art. 429 k.c., art. 8, art. 9 i art. 105 ustawy o pomocy społecznej, art. 26 ust. 1 w zw. z art. 34 pkt. 4 ustawy o ochronie danych osobowych, art. 35 ust. 1 i 3 oraz art. 36 ustawy o ochronie danych osobowych, a także na naruszeniu przepisów postępowania: art. 227 k.p.c., art. 231 k.p.c., art. 6 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c., art. 233 k.p.c.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, bowiem jest ona oczywiście uzasadniona, a nadto w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne oraz potrzeba wykładni przepisów ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o ochronie danych osobowych, z uwagi na poważne wątpliwości i rozbieżności w orzecznictwie sądów w zakresie ustalania kryteriów (źródeł)

dochodu przy ubieganiu się o świadczenia z pomocy oraz dotyczącym obowiązków pracodawcy z zakresu ochrony danych osobowych pracownika.

W piśmie procesowym uzupełniającym braki formalne skargi kasacyjnej skarżący wskazał, że skarga jest oczywiście uzasadniona, albowiem niewątpliwie zostały wykazane w niniejszej sprawie okoliczności uzasadniające zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kwoty co najmniej 37.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, opisane w jej treści. Zdaniem skarżącego zarzuty skargi dotyczące naruszenia zwłaszcza prawa materialnego przez Sąd Okręgowy są widoczne *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej. Sformułowania użyte przez pozwaną w sprawie z jej powództwa przeciwko A. P. można uznać za wyczerpujące znamiona zniewagi z art. 216 k.k., a więc w sposób oczywisty Sąd Okręgowy powinien był zauważyć naruszenie dóbr osobistych powoda w tym zakresie. Ponadto ujawnienie treści ugody zawartej pomiędzy stronami przez pozwaną wobec M. w T. bez zachowania jakiejkolwiek staranności w zakresie przetwarzania danych osobowych powoda, skutkujące ujawnieniem poufnych danych w internecie, powoduje także naruszenie dóbr osobistych powoda. Zdaniem skarżącego konieczne jest również dokonanie wykładni przepisów ustawy o pomocy społecznej w zakresie ustalania źródeł (kryteriów) dochodu przy ubieganiu się o świadczenia z pomocy społecznej, w tym przede wszystkim art. 8 ust. 3 w odniesieniu do świadczeń o charakterze kompensacyjnym. Wykładni zdaniem skarżącego wymagają też przepisy ustawy o ochronie danych osobowych w zakresie obowiązków dotyczących przetwarzania danych osobowych zarówno przez organ pomocy społecznej, jak i pracodawcę, zwłaszcza art. 23, 34 i 26 tejże ustawy, a także przepis art. 5 ust. 2 ustawy o dostępie do informacji publicznej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Brak jest podstaw uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W myśl art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub

wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Wskazany przez skarżącego zarzut oczywistej zasadności skargi kasacyjnej jest chybiony. Ujęta w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanka ma miejsce wtedy, gdy zasadność podniesionych w skardze zarzutów wynika *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Spełniające te wymogi naruszenie przepisów prawa powinno mieć postać kwalifikowaną, dostrzegalną bez potrzeby wnikliwej analizy prawnej i zagłębiania się w szczegóły sprawy. Dotyczy to więc jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji, o charakterze elementarnym polegających w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał, względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 2015 r., IV CSK 263/15, LEX nr 1940571). Nie chodzi zatem o takie naruszenie prawa, które może stanowić podstawę skargi w rozumieniu art. 398⁴ k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 października 2016 r., III CSK 217/16, LEX nr 2156603). Dla stwierdzenia, że w sprawie tak rozumiana przesłanka wystąpiła skarżący powinien wskazać konkretne, naruszone przez sąd przepisy, a także powinien przytoczyć odpowiednie argumenty wyjaśniające, dlaczego te przepisy zostały, jego zdaniem, w tak ewidentny sposób naruszone (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 2018 r., I CSK 42/18, LEX nr 2508120).

Za nieprawidłowe należy uznać na wstępie odwołanie się przez skarżącego do "okoliczności opisanych w treści skargi kasacyjnej". Ustawodawca nieprzypadkowo konstruując wymagania skargi kasacyjnej wyodrębnił w oddzielnych przepisach art. 398⁴ k.p.c. obowiązek przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienie (§ 1 pkt 2) i obowiązek przedstawienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie (§ 2). Chodzi zatem o dwa odrębne elementy skargi kasacyjnej, które spełniają określone cele i podlegają ocenie Sądu Najwyższego, na różnych etapach postępowania kasacyjnego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2016 r., I PK 59/16, LEX

nr 2160130). W orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowane jest stanowisko, zgodnie z którym wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione. Skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana tak, aby Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w uzasadnieniu jej podstaw pozostałych elementów konstrukcyjnych skargi, ani tym bardziej się ich domyślać (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 20 października 2016 r., I PK 59/16, LEX nr 2160130; z dnia 10 marca 2016 r., II CSK 10/16, LEX nr 2009500; z dnia 26 lutego 2016 r., V CSK 518/15, LEX nr 2015640; z dnia 24 września 2015 r., II PK 27/15, LEX nr 2019527).

Nadto skarżący wskazując na oczywistą zasadność skargi nie przywołał konkretnych przepisów prawa, które jego zdaniem zostały przez Sąd Okręgowy w jaskrawy sposób naruszone. Niewystarczające jest w tym zakresie ogólne odwołanie się do "zarzutów skargi dotyczących naruszenia zwłaszcza prawa materialnego". Jedyne konkretnie wskazany przez skarżącego przepis - art. 216 k.k. - nie spotkał się z jakimkolwiek bliższym uzasadnieniem, naprowadzającym Sąd Najwyższy, dlaczego został on w ocenie skarżącego naruszony przez Sąd Okręgowy w ewidentny sposób.

Odnosząc się do pozostałych przesłanek przedsądu zauważyć należy, że skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na to, że "w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne". Zauważyć należy, że sformułowanie istotnego zagadnienia prawnego w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. powinno przybrać postać porównywalną z formułowaniem zagadnienia prawnego budzącego poważne wątpliwości, o którym stanowi na przykład art. 390 § 1 k.p.c. Chodzi więc o przedstawienie wyraźnych wątpliwości co do określonego przepisu (normy) lub zespołu przepisów (norm), albo szerzej i bardziej ogólnie - wątpliwości co do pewnego uregulowania prawnego (instytucji prawnej). Sformułowane zagadnienie winno odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, a

którego wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy przyczyni się do rozwoju jurysprudencji i prawa pozytywnego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 października 2015 r., I PK 19/15, LEX nr 2021941). W rozpoznawanej sprawie ani skarga kasacyjna, ani pismo skarżącego uzupełniające braki formalne skargi nie precyzują w żaden sposób tego zagadnienia, stąd wskazana okoliczność przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wymyka się ocenie Sądu Najwyższego. Analogicznie należy ocenić przywołaną przez skarżącego "potrzebę wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów", w sytuacji braku wskazania pozostających ze sobą w sprzeczności rozstrzygnięć. Przez rozbieżności w orzecznictwie sądów, uzasadniające przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, należy bowiem rozumieć istnienie zróżnicowanych albo sprzecznych rozstrzygnięć w sprawach o takich samych lub bardzo podobnych stanach faktycznych, w których mają zastosowanie te same przepisy prawne, wyłożone lub zastosowane w sposób prowadzący do wydania odmiennych orzeczeń albo innych decyzji procesowych (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 czerwca 2015 r., III CSK 59/15, OSNC 2016 nr 2, poz. 29).

Odnosząc się do ostatniej przywołanej przesłanki przedsądu zauważyć należy, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości wymaga wykazania, że chodzi o wykładnię przepisów, których treść i znaczenie nie zostały dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowym orzecznictwie lub, że istnieje potrzeba zmiany ich dotychczasowej wykładni, podania na czym polegają wątpliwości związane z ich rozumieniem oraz przedstawienia argumentacji świadczącej, że wątpliwości te mają rzeczywisty i poważny charakter, nie należą do zwykłych wątpliwości, które wiążą się z procesem stosowania prawa (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 maja 2016 r., V CSK 692/15, LEX nr 2054493). Konieczne jest wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a także przedstawienie własnej propozycji interpretacyjnej. Ponadto, ze względu na publicznoprawne funkcje skargi kasacyjnej, skarżący powinien wykazać celowość dokonania wykładni konkretnego przepisu przez Sąd Najwyższy ze względu na potrzeby praktyki sądowej (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 listopada 2015 r., III CSK 269/15, LEX nr 1982406).

Skarżący ma obowiązek nie tylko określić przepisy wymagające wykładni, ale także wskazać poważne wątpliwości interpretacyjne związane z ich stosowaniem wraz z podaniem doktrynalnego lub orzeczniczego źródła tych wątpliwości (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 lutego 2014 r., III SK 63/13, LEX nr 1455742). Rozstrzygnięcie wątpliwości interpretacyjnych nie może się sprowadzać do odpowiedzi na zarzuty skarżącego skierowane pod adresem zaskarżonego orzeczenia (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 2014 r., I PK 270/13, LEX nr 1646097), a dokonanie wykładni ma być niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 24 kwietnia 2014 r., II CSK 600/13, LEX nr 1466239 i z dnia 6 lutego 2014 r., I PK 246/13, LEX nr 1646083).

W rozpoznawanej sprawie skarżący nie sprecyzował na czym polegają wątpliwości związane z rozumieniem wskazanych przepisów, nie wskazał argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych. W piśmie procesowym uzupełniającym braki formalne skargi skarżący odniósł się w istocie do rozstrzygnięcia dokonanego przez Sąd Okręgowy, z którym podjął polemikę. Brak natomiast przywołanych argumentów jurystycznych świadczących o potrzebie wykładni przepisów prawa.

Z uwagi na powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.